

Nedanstående artikel skickades söndagen den 9 mars till Sveriges samtliga åtta riksdagspartier, Dagens Nyheter, Göteborgsposten, Skolporten och Svenska Dagbladet.

VÄRLDENS BÄSTA SKOLA

KUNSKAPSÖVERFÖRING MELLAN GENERATIONER

En kort sammanfattning av hur generationer fört kunskaper och färdigheter vidare till nästa generation, och hur man skapat nya samarbetsformer i de olika

samhällen som vuxit fram samt förslag till förändringar i nu gällande läroplaner.

Bondesamhället

När det område, som nu 2025 är Sverige, under folkvandringstiden befolkades, bosatte sig gotiska stammar i det som nu heter Götaland, och Svear i Mälardalen, nuvarande Svealand. Skåne hörde, när det senare skapats nationalstater, från början till danernas rike – Danmark. Det erövrades i krig och kom att tillhöra Svearnas rike – Sverige. Man bosatte sig där det fanns bördig jord att odla och kompletterade matbehovet med jakt och fiske. Kunskaperna som behövdes överfördes från generation till generation genom att barnen från mycket tidig ålder deltog i allt arbete. Samhällen växte fram ur behov av samarbete.

Industrisamhället

När industrialismen under 1800-talet slog igenom och en allt större del av den för det nya samhället gemensamma produktionen skulle utföras med maskiner i särskilda lokaler, uppstod behovet av en skola, som förberedde den nya generationen för kommande arbetsuppgifter. Begreppet SKOLPLIKT infördes och kursplaner och läroplaner utformades. All den kunskap och alla färdigheter, som nästa generation behöver för att finna sin plats i och för samhällets fortbestånd, definierades noga. Gräns för Godkänd / Underkänd slogs fast. I dag får allt fler elever veta att de blir underkända, inte duger som medarbetare i samhället. Motsättningarna mellan de underkända och de framgångsrika ökar, våldet mot lärare ökar, angreppen mot skolan som institution ökar! Ungdomskriminaliteten – de ej godkändas protest mot det nuvarande samhällets utformning och konsekvenser ökar!

Datasamhället

Datorernas roll i samhället har redan förändrat mycket. Förändringen går allt snabbare. Dessutom tillkommer AI – artificiell intelligens. En skola som ger kunskaper, som räcker livet ut, är inte längre möjlig. Vi måste lära nytt under hela livet. Låt oss börja med att avskaffa begreppet SKOLPLIKT – att tillägna sig alla de kunskaper och färdigheter alla medborgare i Sverige behöver under hela livet är omöjligt. Låt oss istället garantera allas RÄTT till LÄRANDE på statens bekostnad. Under hela livet stimuleras ALLA att maximalt utnyttja sin förmåga till LÄRANDE av den kunskap de behöver som medborgare i vårt samhälle.

I LÄRSYSTEMET INDIVIDANPASSAT LÄRANDE

A utgår alla elever oavsett ålder och förkunskaper från sina befintliga kunskaper.

B arbetar varje elev med de olika kunskapskällor: text, ljud, bild som ger bästa resultat kopplat till varje elevs medfödda bästa förutsättning att LÄRA. Människor har olika sensoriska inlärningsvägar 30% är visuella, 25% auditiva, 15% är kinestetiska och 30% har blandad modalitet, dvs växlar modalitet efter krav. De sistnämnda 30% är de människor som klarar sig bäst. Läroböckerna bör vara inspelade på band så att varje elev kan välja att läsa, lyssna och

läsa eller bara lyssna. De kan också välja anteckningsteknik – stödord sammanfattningar eller mindmaps.

C får varje elev arbeta den tid var och en behöver för att lyckas med den akutella uppgiften. Alla får uppleva: Jag vill, Jag kan, Jag duger! Därefter planeras och startas, i samråd med läraren, elevens fortsatta lärande.

Professor Daniel T. Willingham sammanfattar i sin bok OUTSMART YOUR BRAIN 464 amerikanska hjärnforskarens resultat. Boken redovisar 94 LÄRTIPS till elever och 60 RÅD TILL LÄRARE. Elevers behov av olika arbetssätt och olika lång tid för att FÖRSTÅ och MINNAS det de lärt är återigen fastslaget. Boken finns i sammandrag översatt till svenska, men alla RÅD och TIPS finns med, på hemsidan på Föreningen individanpassadskola.com.

Det Individanpassade Lärsystemet är inte åldersstyrt, men kan, när det gäller ungdomsskolan, starta i åldersgrupper. När de gäller högskola, universitet, kommunal vuxenutbildning och företagsutbildning bör de kommande behoven av samarbete få påverka gruppernas sammansättning. De minskade motsättningarna i samhället Sverige skulle i samverkan med den mycket kraftigt ökade totala kunskapsmängden hos Sveriges befolkning trygga Sverige som fortsatt demokrati.

Lärsystemet är skapat av aktiva lärare på lågstadiet, högstadiet och i gymnasieskolan. Det har praktiskt använts i många skolor med mycket goda resultat. Lärsystemet är konstruerat så att varje elev i alla ämnen såväl på grundskolans olika stadier som i gymnasieskolans allmänna ämnen med lärarens hjälp, i Mål och Uppgiftsbank, MUB, väljer nästa arbetsuppgift / utmaning. Det innebär också att eleven valt vilken betygsnivå som är målet. MUB innehöll i sin första utgåva 187 arbetsuppgifter och 1 CD samt visade vilka mål i respektive ämnen och årskurser samt betyg arbetet kunde leda till. Dessutom innehöll MUB "hjälpblad" med förslag till hur arbetet kunde organiseras och förslag till kunskapskällor.

Undertecknad är övertygad om, att om vi i vårt svenska skolsystem kompletterar tankarna i vårt nya 10-gradiga betygssystem med Lärsystemet Individanpassad Skola och MUB, skulle samtliga elever nå betygsnivå 4 i alla ämnen och många fler de högsta nivåerna. Om vi dessutom riktade in det ständigt pågående sökandet efter fler arbetsuppgifter, som kräver både praktiska färdigheter och teoretiska kunskaper i ämnen som t.ex. hemkunskap, slöjd, idrott och hälsa skulle detta ge elever med sådana begåvningar en välförtjänt statushöjning i skolans värld. Vilken patient drömmer inte inför en operation om att läkaren är duktig både på precisionsarbete, trä-, metall- och textilslöjd samt har stora kunskaper om människokroppen.

Jag utmanar

Låt oss gå tillbaka till när samhällen skapades, för att vi lärt oss, att det vi gjorde tillsammans blev bättre än det vi åstadkom var och en för sig. Tänk om alla partier i dagens svenska riksdag i samförstånd skapade ett "nytt" svenskt skolverk med det uttalade målet: skolan skall vara organiserad så att ALLA ELEVER längtar dit varje morgon! Det gör de om DET NYA BETYGSSYSTEMET, RÄTT TILL LIVSLÅNGT LÄRANDE, LÄRSYSTEMET INDIVIDANPASSAD SKOLA och MUB får genomsyra skolans arbetssätt. Alla elever kommer då att uppleva Jag LYCKAS, Jag DUGER och Jag KAN bli en positiv del i samhället.

Skolan skulle bli en positiv kraft i samhället. Behoven av mindre klasser och därmed ökad lärartäthet och fler lokaler för att öka arbetsron i klassrummen minskar. Den sammanlagda

kunskapsmängden hos svenska skolelever ökar kraftigt – alla anstränger sig nu för att lyckas. Skolan bidrar starkt till Sveriges allt bättre ekonomi.

Artificiella intelligenssamhället - AI

Nästa avdelning i min sammanfattning om mänsklighetens utbildningshistoria handlar om AI-samhället. Kommer begrepp som MEDMÄNSKLIGHET, MORAL och ETIK att få vara viktiga eller har AI-teknik tagit över? Det är ni som nu är unga och medelålders som bestämmer!

Lycka till!

Håkan Järbur

Ordförande i Ideell Förening Individanpassad skola

f.d.lärare, tillsynslärare, rektor för gymnasieskola, rektor för kommunal vuxenutbildning, VD för Institutet för Individanpassad skola och vinnande förebild i 1990 års tävling för sociala uppfinningar.